

Halászlé Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

III. évfolyam

2002/
December

A Haltermelők Országos Szövetsége
és a Halászati Terméktanács információs és marketing hírlevele

Egy családi étterem Újpesten

Az újpesti Öreghalász étteremben kultúrált körülményekkel, s nem utolsó sorban igen jó konyhával várják a vendégeket. Az étterem nevéhez illően Haász Tamás üzletvezető nagy hangsúlyt helyez arra, hogy halételekből is legyen vonzó, bőséges a választék. Egyébként az üzlethelyiség dekorációja is arra vall, hogy az itt dolgozók kötődnek a halhoz, halételekhez. Jó néhány halászati témájú fénykép, fafaragás, varsa díszíti a falakat, de még a plafont is. A hal úszni akar, hirdetik a falon, s hogy ne pusztába kiáltott szó (felirat) maradjon ez a fontos mondat, ennek megfelelően jobbnál jobb hazai borokat is felszolgálnak. Legutóbb november 8-án, a Hal éve tiszteletére rendezett halvacsorán, amelyen dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetségének igazgatója mondott köszöntőt. A halételeket dr. Cey-Bert Róbert Gyula ismertette, míg a kínált borokat dr. Tóth Sándor méltatta.

• **Haász úr, ha jól tudom, évtizedek óta működik itt az Öreghalász étterem...**

– Az ötvenes években Újpest arcúlatá megváltozott, ugyanis a Duna-parton lebontották azokat a kis, egyszerű házakat, amelyekben a jó halvendéglők működtek. Talán kárpótlásként, 1960-ban – ebben a kicsit szocreál épületömbben – megnyitották az Öreghalász éttermet. Ez egy nagy befogadó képességű üzlet, hiszen abban az időben azért építették, hogy hétvégenként kevesebbet kelljen főzni a háziasszonyoknak, és a család ide járjon ebédelni, vacsorázni. Két helyiségben dolgozunk, s összesen 150 személy tud egyszerre helyet foglalni.

• **Ahogy elnéztem étlapjukat, gazdag a választék. A vadhústól a halételekig szór a kínálat. De mennyire érdeklődnek a vendégek a halételek iránt?**

– Az étterem neve is kötelez bennünket. A halászlét csalogató ételnek szántuk, s nyitásunk óta szerepel az étlapon.

• **Bajai módon készítik?**

– Őszinte legyek? Újpestiesen. A budapesti szakácsok másként főzik a halászlét, a miénk hasonlít kicsit a szegedi halászléhez, mert passzírozzuk. A vendégek szeretik, hiszen naponta 20–30 litert főzünk belőle, s ez el is fogy.

• **Honnan szerzik be a halat?**

– Évtized óta megbízható jó szállítónk a Hortobágyi Halgazdaság. Sajnos, minden évben akadnak halhiányos hetek, de ezt a halimport segítségével át tudjuk hidalni.

• **Hány kiló halat főznek meg egy évben?**

– Hetente 150–200 kilogramm halat szolgálunk fel, ebből 100–120 kilogramm a ponty, ehhez jön még a szürke és az afrikai harcsa, s a fogasfélék.

Tartalom:

Legyen minél több ünnepünk!	3
Mégis, ki védi meg a halóröket és a halat?	4
A Haltermelők Országos Szövetségének 2003. évi munka- és elnökségi ülésterve	6
Az Európai Unió halászata és haltermelése (2.)	8

• **Ragaszkodik-e a törzsközönség a halételhez?**

– Azt gondolom, nekünk sikerült megszerettetni a halat a vendégeinkkel. Alaposan feldolgozzuk az alapanyagot, szálkátlanítjuk-filézzük, irdaljuk, hogy minél nyugodtabban ehessék az ételt. Bár a vendéglátás nem éli fénykorát, de a halfogyasztás szinten maradt, illetve néha sikerül jobb eladásokat is elérni.

• **Ha már szóba hozta, beszéljünk a vendéglátásról. Ön szerint milyen a gazdasági helyzet?**

– A rendszerváltás után sokan belefogtak ebbe az üzletbe, a '90-es évekhez képest több mint a duplájára nőtt a vendéglátó-ipari egységek száma, 23 ezerről 52 ezerre. Úgy érzem, elérkeztünk oda, hogy egyfajta szelekció induljon meg a szakmán belül. Lesznek éttermek, amelyeket megmaradnak, s lesznek, amelyeket be kell zárni.

• **Miért gondolja így?**

– Mert nincs meg a vásárlóképes vevőkör, aki az 52 ezer vendéglőben olyan forgalmat képes produkálni, hogy a tulajdono-

(Folytatás a 2. oldalon)

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Eredményekben gazdag Boldog Új Évet
kívánunk minden kedves Olvasónknak!*

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajtun György

Egy családias étterem Újpesten

(Folytatás az 1. oldalról)

sok rentábilisan tudják működtetni éttermeiket.

• Önök rentábilisak?

– Jelenleg igen, de a jövőt illetően ez kevés, hiszen félre is kell tennünk, hogy bizonyos dolgokat újraépítsünk, felújítsunk. Erre ma még nincs meg a lehetőségünk, de bizakodunk.

• Megtelnek-e hétköznapien is a boxok? Milyen a látogatottságuk?

– Egy nap kétszer telik meg az étterem, de szeretnénk, ha bővülne a vendégkör.

• Vannak-e külföldi vendégek?

– Szerencsére elég sok, akik elsősorban üzletemberek. Külföldi turisták nemigen jönnek ide, mert Újpest nem számít idegenforgalmi látványosságnak.

• Lehet azt mondani, hogy az Öregfalasz étterem egyfajta üzletember központ, találkahely?

– Inkább azt mondanám, hogy ez egy igazi családias étterem, amely újpesti hangulatot sugároz, és elsősorban a helyi polgároknak számítunk, akik mellett betérnek az itt dolgozó menedzserek, még ha a város másik részén is laknak.

• Van-e konkurenciájuk itt Újpesten?

– Természetesen van, hiszen sok jó vendéglő működik Újpesten.

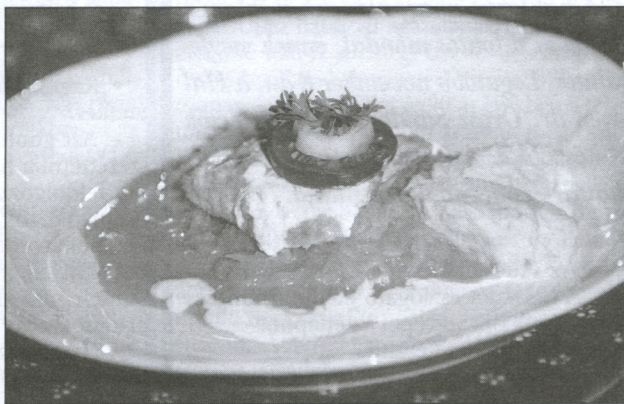
• Hogyan tudnak ebben a versenyben talpon maradni? Mit hoz a közeli jövő?

– Azt gondolom, nagyon jól választottunk, amikor a hal mellé tettük le a voksunkat. A halételek készítése ugyanis nagy felkészültséget igényel a

szakácsoktól, akiknek rengeteget kell tanulniuk ahhoz, hogy a hallal bánni tudjanak. Általában az a tapasztalat, hogy amikor egy szakács elhagyja az iskolapadot, akkor még csak könyvből látta a halat, de kezébe még nem fogta. Mi megtanítjuk a szakácsokat arra, hogyan kell például egy har-

Chef-ek: Boross Tamás, Pál Gyula, valamint az üzletvezető Haász Tamás

csát feldolgozni, megnyúzni, filézni, megsütni, jó ételt készíteni belőle. Ebben talán előbbre járunk vetélytársainknál, s ezekkel a csalogató ételekkel be tudjuk hozni a vendégeket, aki pedig nem szereti a halat, az is talál magának finom ételt a konyhánkban.

• Sikerült-e állandó gárdát kialakítani a pincérek közül, szakácsokból?

– Egy megbízható éttermet csak állandó személyzettel lehet jól működtetni. Azt mondhatom, hogy a személyzetünk stabil, bár nálunk is elő-előfordul, hogy egy-egy kollega 3-4 év után máshol próbál szerencsét.

• Másfél év múlva csatlakozunk az Európai Unióhoz. Készülnek-e Önök erre?

– Mostanában mást se teszünk, mint a csatlakozásra készülünk. Mi, akik ételkészítéssel foglalkozunk, arra készülünk, hogy új higiéniai rendszerrel működjünk, ami megfelel az európai normáknak is.

A HACCP rendszert honosítjuk meg, amely önellenőrzést jelent. Nagy kihívás ez minden vendéglősnek.

• És jelentős beruházás is...

– Véleményem szerint csak a gondolkodásmódot kell megváltoztatni, ezen múlik a rendszer bevezetése. Nem osztom azok véleményét, akik az anyagi hiányára fogják a rendszer bevezetését.

• Szóljunk a Hal éve rendezvényről. Honnan jött az ötlet?

– Cey-Bert Róbert Gyula, hazánk egyik neves gasztro-filozófusa megjelentette legújabb könyvét, a Magyar halgasztronómiát. Azzal tisztelte meg éttermünket, hogy nálunk rendezték a könyv sajtóbemutatóját. Akkor arról is beszélgettünk, hogy a szövetség az ideai esztendő a Hal évének hirdette meg. Kitaláltuk, hogy ez nagyszerű alkalom egy vacsora megszervezésére. Valom Draveczky Baláznak, a Vendéglátó-ipari Múzeum igazgatójára

szenteltük a rendezvényt, aki szerint a terített asztal örömét kell az éttermekben is nyújtani. Ez nagy szabadságot ad, éppen ezért úgy gondoljuk, hogy az éttermünkben előszeretettel rendezünk vacsorával egybekötött kultúristeket, irodalmi műsorokat.

• Gondolom, üzleti szempontból is fontos Önöknek, hogy az étterem egyfajta kulturális, szellemi központtá váljon.

– Igazából nem gondolom, hogy csak üzleti szempontok vezérelnének. Amikor műsoros estet rendezünk, nem csak a kulináris örömeit, hanem a szellemi élvezetet is nyújtjuk vendégeinknek, de ezzel még nem válnak szellemi központtá.

• Hajlandók-e jobban bekapcsolódni a szövetség marketing programjába, vagyis rendeznének-e gyakrabban halvacsora esteket?

– Amikor Újpestre jöttem, volt egy olyan titkos vágyam, hogy itt, Újpesten is rendezzünk halászléfőző versenyt. A város vezetése minden segítséget megad ehhez, s ezért is örülök a szövetséggel létrejött kapcsolatnak.

• Szereti-e a halat?

– Igen, főként a magyarosan elkészített halételeket. Például a rácpontyot, vagy a halászlét.

• Látom, Szent Márton tiszteletére libanapokat is rendeztek. Eltörte-e már a libamell csontját?

– Igen, s fehérnek láttam. A hagyomány szerint várhatóan hosszú, hideg télünk lesz, de a hideg napokon is jól esnek majd a halételek.

H. Gy.

Jávorka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakiskola II. telepe

2890 Tata, Diófa u. 18. Tel: 34/587-660

felőtt korúak részére lehetőséget biztosít tanfolyamos formában

- a halász szakképesítés
- és a halászmesteri oklevél megszerzésére.

Jelentkezés feltételei:

- a 22. életév betöltése,
- legalább 8 általános iskolai végzettség (halászmesterek esetében halász szakmunkás oklevél),
- legalább 3 év halászati szakmai gyakorlat (halászmesteri jelentkezéskor a szakmai vizsga után 5 év halászati gyakorlat),
- egészségügyi alkalmasság.

Legyen minél több ünnepünk!

Köztudott, hogy a halhús egészséges és nemzeti gasztronómiánkban rangos helyet elfoglaló étek. Ennek ellenére a hazai halfogyasztás igen alacsony (2,8 kg/fő/év), messze elmarad a táplálkozási szempontból kívánatostól, s döntően a karácsonyi és húsvéti ünnepekhez kötődik. Az „Egyen halat, finom falat! – Ponty erre gondoltam” jelmonddal indított program célja, hogy felhívja a figyelmet a hazai hal-fajokra, a halételek változatos elkészítésére s így egyre gyakrabban és rendszerebben kerüljön halétel asztalainkra.

2002 a hal éve. Ennek jegyében halfőző versenyeket és halétel készítése bemutatókat szervezett és rendezett az ország különböző pontjain a halászati ágazat szakmai vezetése, a Haltermelők Országos Szövetsége. A csaknem hatvan eseményből álló programsorozat valamennyi rendezvénye izgalmas versenyt és kellemes időtöltést nyújtott, hiszen tájegységekre jellemző, finomabbnál finomabb halételek készültek, köztük utánozhatatlan egyszeri íz-remek, az érdeklődők megismerhették a halásztudást, halfeldolgozás tudnivalóit és elleshették a főzés fortélyait. S hogy a hal ne maradjon szárazon és a halgasztronómiai élmény is teljes legyen, a szervezők a „Haléte-

lekhez illő borok versenye” győztes borait ajánlották kóstolásra, illetve megvásárlásra. A hal éve programsorozat kedvező fogadtatása alapján a szövetség jövőre is folytatja gasztronómiai rendezvénysorozatát, a Halakomák ünnepi folyamának szervezését.

A 2003. évi eseménynaptár hamarosan megjelenik a szövetség honlapján (www.haltermosz.hu). Már most szeretettel meghívunk rendezvényeinkre mindenkit, aki szereti a gasztronómiai kalandokat vagy csak egyszerűen fontos számára, hogy változatos, finom és egészséges ételek kerüljenek a család asztalára. S a személyes találkozásig jó szívvel ajánljuk az ujjá születő magyar halkonyha receptjeit, *Cey-bert Róbert*

Gyula „Magyar halgasztronómia” című könyve szerint. Az alábbiakban közreadunk néhány különleges receptet e könyvből – ünnepi étkeket, nemcsak ünnepnapokra.

S. V.

Füstölt pisztrángsaláta

Hozzávalók: 300 g (négy szelet) füstölt pisztráng, 200 g frissen főtt lencse, 1 evőkanálnyi borecet, 4 evőkanálnyi napraforgó olaj, 1 kiskanálnyi pirospaprika, 2 evőkanálnyi hagymafű, 1 evőkanálnyi petrezselyem zöldje, 1 citrom, ízlés szerint só, bors.

Elkészítés: keverjük jól össze az olajat, csipetnyi sóval, borssal, pirospaprikával. Tegyük hozzá a frissen elkészített lencsét, az összevágott hagymafüvet és petrezselymet. Vágjuk vékony csíkokra a pisztráng szeleteket és keverjük a lencséhez.

Karácsonyi pontysavamány

Hozzávalók: 1,5–2 kg-os ponty, 3 dl borecet, 3 fej vöröshagyma, a pácléhez: 3 fej vöröshagyma, 8–9 gerezd fokhagyma, 3 szárított csöves paprika, 5–6 babérlevél, 2 evőkanálnyi só, 3 evőkanálnyi borecet, 30 szem fekete bors, 30 szem koriander mag, 3 evőkanálnyi mustár-mag.

Elkészítés: a kívül-belül megtisztított és egészben hagyott pontyot a következő páclébe helyezzük: 2 l hideg vízbe beletesszük a söt, a borecetet, a szeletekre összevágott vöröshagymát, a csöves paprikát, a babérleveleket, a fekete bors szemeket, a koriander magokat, a mustár-magokat és a kettévágott fokhagyma gerezdeket. A levet felforraljuk, majd hagyjuk kihűlni, s azután beletesszük a pontyot. Ismét felforraljuk, majd forrást követően kis lángon „gyöngyözve” 15–20 percen keresztül főzzük. Ezt követően levesszük a tűzről és az egészet hűlni hagyjuk. 3 fej vöröshagymát karikára vágunk és a borecetben megfőzzük. Forrás után levesszük a tűzről és hozzá öntünk a pácléből 2–3 decit. Miután kihűlt a főzőpáclé, kivesszük a pontyot, tábla tesszük és ráhelyezzük az ecetben főtt hagymakarikákat. A paprikát, a babérlevelet, a bors- és a koriander szemeket is kivesszük a pácléből és tálalás előtt ezekkel díszítünk. Majd ráöntjük a páclével vegyített borecetet a pontyra és 2–3 órára hűtőszekrénybe tesszük.

Borgózbén párolt hagymafüves csuka

Hozzávalók: 1,5 kg-os csuka, 3 evőkanálnyi citromlé, 6 evőkanálnyi hagymafű, 1 liter száraz fehérbor, 2 evőkanálnyi napraforgó olaj, ízlés szerint só

Elkészítés: a megtisztított halat megöntözzük citromlével, megsózzuk, olajjal átkenyjük és hűtőszekrénybe tesszük. Gőzölő edényben felforraljuk a bort és a csukát alaposan megszórva a hagymafű felével a gőzölő kosárba tesszük. A forró gőzben 15–20 percig pároljuk a forró gőzben (esetleg tovább, ha a hal nagysága úgy kívánja). Miután elkészült megszórjuk a maradék hagymafüvel és tálaljuk.

Fokhagymás hallevés

Hozzávalók: (6–8 adag): 1 kg ponty, és harcsaszelet fele-fele arányban, 6 levesteskanálnyi napraforgó olaj, 2 fej vöröshagyma, 15 gerezd fokhagyma, 1 kg paradicsom, ízlés szerint só, 3 levesteskanálnyi citromlé, 4 levesteskanálnyi finomra vágott petrezselyem, 3 levesteskanálnyi liszt, 1 l hallevés, 2,5 dl száraz fehér bor.

Elkészítés: lábosban felmelegítjük az olajat, megpirítjuk benne a finomra vágott vöröshagymát, az összevágott fokhagymát, majd hozzá adjuk a hallevést, a bort és a meghámozott, apró kockára vágott paradicsomot. Fedő alatt kevergetve fél órán keresztül főzzük. Falatnyi szeletekre vágjuk a halat, megöntözzük citromlével és megforgatjuk lisztben. Serpenyőben közepes lángon felmelegítjük az olajat és megsütjük benne a haldarabokat. Kivesszük a serpenyőből a halat s papírszalvétára tesszük, hogy az a felesleges olajat beszívja. A finomra vágott petrezselymet a levesbe tesszük, majd ízesítünk sóval, borssal és beletesszük a halat. Még 5 percig főzzük, majd tálaljuk.

Mégis, ki védi meg a halóröket és a halat?

Öt napirendi pontot tárgyaltak meg a Haltermelők Országos Szövetségének legutóbbi, november 29-ei elnökségi ülésén. Dr. Orosz Sándor igazgató beszámolt a legutóbbi elnökségi ülés óta eltelt időszak fontosabb eseményeiről és intézkedéseiről. Dr. Csoma Antal elnök a Nemzeti Fejlesztési Terv Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Programjának szövetségi véleményezését ismertette. Kialakították a december 13-ára összehívandó közgyűlés napirendi pontjait, döntöttek a „Magyar Halászatért” emlékérem adományozásáról. Meghatározták a szövetség 2003. évi munka-, és az elnökség üléstervét.

Az első napirendi pont keretében ismételten szóba került a hallopás. Több elnökségi tag példákkal erősítette meg, hogy a rapsicok, tolvajok ellen igen nehéz hatéko-

nyan fellépni. Ma még nem tudatosult a társadalomban, de gyakran a hatóságoknál sem, hogy a hallopással a magántulajdon szentségét sértik. Amíg nincs kellő törvényi szigor, addig a termelt étkezési, piaci hal 15–20 százalékát lopják el büntetlenül. Az elnökség tagjai hathatós intézkedést várnak a kormánytól annak érdekében, hogy a jelenlegi tarthatatlan helyzet megváltozzon. A vita végén az elnökség határozatot hozott arról, hogy a halászati törvény módosítását kezdeményezi, illetve támogatja a kormány ez irányú lépéseit. Mégpedig abból a célból, hogy a halászati örök tulajdon védelmi tevékenysége kellő társadalmi elismerést és valóban végrehajtható jogszabályi háttérrel kapjon. Célszerű lenne a hatálybalépés óta felmerült értelmezési problémák jogalkotási úton való rendezése is. Részben a halá-

szati törvénynél tapasztalt bizonytalan, egyértelműen hátrányos jogalkalmazás megváltoztatása, részben a természetvédelmi törvény mindmáig hiányzó végrehajtási utasítás megszületését célzó próbaper vitele érdekében rangos és egységes jogi képviselést biztosítson a szövetség. Az Európai Unióhoz való csatlakozásnál is használható egységes halászati (haltermelési) tagnyilvántartási rendszer kidolgozását a szövetség haladéktalanul kezdje meg, összegezte dr. Orosz Sándor a határozati javaslatokat.

Dr. Csoma Antal az NFT AVOP véleményezésével kapcsolatban elmondta, hogy a szövetség javaslatainak több mint 90 százalékát beépítették. Fontos szempont ez a jövőt illetően, mert így a magyar halászat kelő súllyal szerepel a programban. Íme az írásbeli vélemény:

• 1. alprogram: A versenyképes alapanyag-termelés megalapozása a mezőgazdaságban
Időpont: 2002. november 13. 14.00
Helyszín: FVM földszinti színházterem

• 2. alprogram: Az élelmiszer-feldolgozás modernizálása
Időpont: 2002. november 14. 14.00
Helyszín: FVM földszinti színházterem

• 3. alprogram: A vidéki térségek fejlesztése
Időpont: 2002. november 15. 10.00
Helyszín: FVM földszinti színházterem

AVOP rész	Hozzászólás, vélemény ¹	A vélemény alapján konkrét szövegszerű módosító javaslat
1. A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és a vidék helyzete	Sajnos az Operatív Programban használt „mezőgazdaság” kifejezés nem minden esetben foglalja magában a mezőgazdaságot, az erdő- és vadgazdálkodást, továbbá a halászatot. Ezért ez az érdekmény helyes (ágazat- és szektorsemleges) törekvés nem tud érvényesülni. A nyilvánítás ellenére is következetlen fogalomhasználat értelmezési problémák sokaságát szüli. Lényegében a „mezőgazdaság” kifejezés minden egyes előfordulásakor külön tisztázásra szorul, hogy aktuálisan a szűkebben vagy a tágabban értelmezendő mezőgazdaságról van-e szó. Mivel a programot más nyelvekre is le kell majd fordítani, ez az értelmezési gond hitelességi kérdéssé is transzformálódhat. Ezt elkerülendő, de a nyilvánított törekvést megtartva – olyan megfogalmazást kellene keresni (pl.: agrárgazdaság), amit utána valóban olyan gyűjtőfogalomként lehetne használni, ami minden esetben valamennyi ágazatra értelmezhető lenne. Indokolt lenne megszüntetni azokat a fordulatokat, amikor a tágabban értelmezendő „mezőgazdaság” fogalom helyett valamilyen szinonimát (ágazat, agrártermelés stb.) tartalmaz a Program szövege. Az egyértelműség oltárán fel kell áldozni az olvashatóságot.	Az Operatív Programban használt „agrárgazdaság” kifejezés az 1992. január 1-től érvényes ágazati besorolás szerint magában foglalja a mezőgazdaságot, az erdő- és vadgazdálkodást, továbbá a halászatot (A+B nemzetgazdasági ágak). (A fenti javaslat elfogadása esetén érdemi vizsgálatnak kell alávetni a „mezőgazdaság” kifejezés valamennyi előfordulását, és külön-külön el kell dönteni a szócseré indokoltságát. Nem szövegszerkesztői feladatról van tehát szó!)
1.1. A mezőgazdaság és az élelmiszer-feldolgozás szerepe a nemzetgazdaságban és a vidék sajátosságai	Szemléleti kérdés, hogy a mezőgazdaság és a környezet viszonyában az előbbi csupán nem szennyez, vagy aktív és pozitív szerepet tölt be az utóbbi védelmében. A multi-funkcionális mezőgazdaság a második fordulatnak megfelelő kapcsolatban áll a környezettel.	Gazdasági szerepén túl az ágazat [szükség szerűen] meghatározó részt vállal a környezet fenntartásában, ...
1.2. A gazdasági-társadalmi átalakulás ágazati hatásai		
1.3. A termelés erőforrásai		
1.4. Regionális különbségek és esélyegyenlőtlenségek		
1.5. A környezet állapotának sajátosságai		
1.6. A SWOT-analízis összegző értékelése		
2. Agrár és vidékfejlesztés stratégiája, prioritásai és célkitűzései		
2.1. A stratégia és prioritásai		
2.2. A fejlesztés szakterületi céljai és alcéljai	A természeti erőforrások fogyasztására és hasznosítására szerveződött gazdasági ágazatok között a halas fehérjetermelés és természeti erőforrás hasznosítás egyedülálló, sajátos kompetitív előnyökkel rendelkezik. A fehérjetermelés közben bővíti a természeti erőforrást (vizes élőhelyek). Ezzel bővülő teret nyújt a természetvédelemnek és más, társadalmilag fontos tevékenységeknek.	A természeti táj létesítésével és fenntartásával a halászat jelentősen bővíti a természetvédelem, valamint a horgász- és ökoturizmus lehetőségeit. (A vidéki térségek fejlesztése alprogramba javasoljuk önálló bekezdésként felvenni.)

¹ A táblázat mérete nem jelent terjedelmi korlátot, de kérjük, hogy a megített szövegszerű javaslat indokolása (esetleg adatokkal alátámasztva) jelenjen meg a „Hozzászólás, vélemény” rovatban. A forrás-elosztási egyeztetések az Európai Unióban még nem zárultak le, az Indikatív pénzügyi terv ezért nem szerepel a rovatokban.

AVOP rész	Hozzászólás, vélemény	A vélemény alapján konkrét szövegszerű módosító javaslat
5. Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program alprogramjai		
5.1. Alprogram: A versenyképes alapanyag termelés megalapozása a mezőgazdaságban		
5.1.1. Helyzetértékelés	Pontosítani kell a Programba felvenni szándékozott halászati helyzetértékelést.	Magyarországon halászati és akvakultúrás tevékenység mintegy 138 ezer hektár vízfelületen folyik, ebből 32 ezer hektár a halastavak területe, ezek nagy része az Alföldön található. A halászati vízterületek többsége természetvédelmi, turisztikai és rekreációs célokat is szolgál. 2000-ben az összes étkezési haltermelés 19,6 ezer tonna volt, ebből az üzemi haltermelés mintegy 12 ezer, a természetes vízi 7 ezer tonna. Iparszertű (intenzív) haltermelés néhány üzemben folyik. A halastavak döntő hányada régebben létesített, korszerűsítésre szorul. Az étkezési haltermelés közel felét magántulajdonban lévő társas és egyéni vállalkozások valamint kistermelők adják. A megtermelt étkezési hal alig 20%-át dolgozzák fel, 13 halfeldolgozó üzem, 2 halfüstölő, 4 halpácoló, 5 halcsomagoló üzem működik hazánkban, az EU előírásainak egyetlen üzem sem felel meg. Hiányosságok a szennyvízkezelés, a hulladékgazdálkodás, a veszélyes hulladékkezelés, a halfüstölésnél a füst emisszió terén tapasztalhatók.
5.1.2. Prioritások és célok		
5.1.3. Az intézkedések vázlatos ismertetése	1.) A halászat modernizálása című intézkedés célrendszerét a vonatkozó EK rendeletben írtaknak megfelelően indokolt megfogalmazni. 2.) A szakmai továbbképzés és átképzés támogatási lehetőségéből nem indokolt kirekeszteni a halászati tevékenységet végző személyeket.	1.) Az intézkedés hozzájárul a tógazdasági és természetesvízi halállomány és hasznosításuk közötti fenntartható egyensúly eléréséhez, az ágazat versenyképességének, a gazdaságilag életképes vállalkozások fejlődésének erősítéséhez. Az intézkedés további célja a piaci ellátás javítása és a halászati termékek körében a hozzáadott érték növelése. 2.) Az intézkedés célja a gazdálkodók valamint a mezőgazdasági, halászati és erdészeti tevékenységet végző személyek szakmai ismeretének, hozzáértésének fejlesztése, az EU tagsághoz kapcsolódó speciális szakképzési igények kielégítése.
5.2. Alprogram: Az élelmiszerfeldolgozás modernizálása		
5.2.1. Helyzetértékelés	A helyzetértékelés a gyengeségek sorában helyesen sorolja fel az alacsony színvonalú marketing munkát, valamint a kereskedelmi láncokkal szembeni gyenge érdekérvényesítő képességet. Az alprogram ugyanakkor sehol nem tartalmaz olyan intézkedést, ami e gyengeségek leküzdését közvetlenül szolgálná.	
5.2.2. Prioritások és célok		
5.2.3. Az intézkedések vázlatos ismertetése	Érthetetlen, hogy a Program készítői miért akarják kizárni a halászati termékek feldolgozásával és értékesítésével foglalkozókat a kedvezményezettnek közül. Ez a törekvés ellentétes a meghirdetett SAPARD programmal is.	Az intézkedések kedvezményezettjei olyan természetes személyek, jogi személyiségű és jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, illetve társulásaik lehetnek, amelyek [a halászati termékek kivételével] az Európai Közösséget Létrehozó Szerződés I. mellékletében felsorolt termékek feldolgozására és értékesítésére irányuló tevékenységet végeznek.
5.3. Alprogram: A vidéki térségek fejlesztése		
5.3.1. Helyzetértékelés (a vidéki térségek jellemzői)		
5.3.2. Prioritások és célok	A vízi erőforrásokkal való gazdálkodás fejlesztése és a vízvisszatartó rendszerek kiépítése az öntözés mellett a halászat és az akvakultúra (egyes fordításokban: vízgazdaság!) számára is rendkívül fontos. Ez az összefüggés a Programból kimaradt, indokolt e hiány pótlása. (Kérdéses ugyanakkor, hogy minderről elegendő-e csupán a vidéki térségek fejlesztése alprogramban szólni.)	
5.3.3. A vidéki térségek fejlesztése		Öntözőrendszerek, halászati létesítmények fejlesztése; vízierőforrás gazdálkodás (pl. gazdaságokon belüli tározók létrehozása, vízelvezető csövek és felszerelések stb.) egyéb vízvisszatartási és a kisebb vízfolyások ökológiai, halászati hasznosításának technológiai fejlesztése.

Született elnökségi határozat a közgyűlés összehívására.

„Az elnökség a 2002. évi december hó 13. napján délelőtt 10 órai kezdettel Budapestre, a Lejtő Hotel (XII. kerület, Lejtő utca 28.) különtermébe összehívja a Szövetség közgyűlését.

Az elnökség dr. Csoma Antalt, a Szövetség elnökét bizza meg a közgyűlés levezető elnöki teendőinek ellátásával.

Az elnökség a következő napirend meg tárgyalását fogadta el:

1. Tájékoztató az agrár- és vidékfejlesztési támogatási rendszer 2003. évi módosításának irányairól, és a rendszer halászatot érintő elemeiről. Előadó: dr. Máhr András, az FVM helyettes államtitkára

2. A 2003. évi költségvetés és a tagdíj (fenntartási hozzájárulás) 2003. évi mértékének megállapítása

Előadó: dr. Orosz Sándor igazgató, Sággy Andrásné

3. A „Magyar Halászatért” emlékérmek átadása Tölg Istvánnak, id. Vida Andrásnak, dr. Woyanovich Eleknek, Pékh Gyulának és Bakos Jánosnak. Kádár Mihály posztumusz emlékérmét kap.

4. Bejelentések, javaslatok és indítványok

h-n

A Haltermelők Országos Szövetségének 2003. évi munka- és elnökségi ülésterve

A Haltermelők Országos Szövetségének tisztújító közgyűlése a 2002–2006. évek legfontosabb érdekképviseleti feladatait – az alapszabályban megfogalmazott célok és feladatok érvényességének megerősítése mellett – a következők szerint határozta meg.

1. Tovább kell növelni a halászat társadalmi presztízsét. E célt az ágazat egységesebb és összehangoltabb képviseletével lehet elérni. Ennek megteremtése a Szövetség tisztségviselőinek a feladata. Az egyes tagok e cél elérését leginkább azzal tudják szolgálni, ha saját eljárásaik (üzleti és társadalmi kapcsolataikban egyaránt) során tekintettel vannak arra, hogy lépéseik nem csupán önmagukat, hanem a halászság egészét érint(het)ik.

2. Az 1997. évben elfogadott halászatfejlesztési programban elhatározott termelés-növelés nem öncél. Értelmét az adja, ha ez által növekszik a tógazda, a halász jóléte. Eppen ezért:

- a pontytermelést csak a fizetőképes kereslet növekedése esetén szabad növelni;

- a pontytenyésztői munka során nagyobb hangsúlyt kell helyezni a termelői, gazdaságossági szempontokra;

- a ragadozó halak, az őshonos és más halfajok tenyésztésére, termelésére és kereskedelmére a korábbiaknál nagyobb figyelmet kell fordítani;

- a halfogyasztással, illetve a hal bármilyen más felhasználásával járó minden társadalmi igény (feldolgozás, horgászat, természetvédelem stb.) kielégítésében érvényesíteni kell a termelői érdekeket.

3. A halásatról és a horgászatról szóló 1997. évi XL. törvény végrehajtása során olyan egységes jogalkalmazási gyakorlat kialakítását kell elősegíteni, ami erősíti és stabilizálja a Szövetség tagjainak jog- és érdekérvényesítő pozícióit. Törekedni kell arra, hogy a halászati igazgatásban dolgozók megismerjék törekvéseinket annak érdekében, hogy feladataik végrehajtása során a halászokat ne egyszerű ügyfélnek, hanem partnertnek tekintsek.

4. A hal és a haltermékek az egészséges és kulturált táplálkozás elengedhetetlen részét képezik. Az 1999-ben megkezdett halászati marketing kommunikációs program folytatásával, és új elemekkel való gazdagításával el lehet érni a hazai halfogyasztási szokások kedvező változását, a fogyasztás növelését. Meg kell célozni azt, hogy minden család asztalán hetente legalább egyszer szerepeljen halétel. (Holnap – hal-

nap!) Szükséges a tagi, a szövetségi és más marketing célú pénzek koncentráltabb és koordinált felhasználása; a tagi, a szövetségi és egyéb szervezésű akciók és események összehangolása, egységesebb megjelenítése. (A hal éve)

5. A vizes élőhelyek fenntartása a gazdálkodó halászember olyan szolgáltatása az adott vidék, de az egész ország számára is, amit jelenleg nem fizet meg senki, hasznát ugyanakkor mindenki élvezheti. El kell érni a szolgáltatás tisztességes díjazását, aminek csak az állami költségvetés lehet a for-

7. Az Európai Unióhoz való csatlakozás elérhető közelségbe került. A csatlakozás következményeit, az új követelményeket és kihívásokat gyorsított ütemben kell megismertetni a tagsággal.

8. A Szövetség, mint a magyar halászat képviselője stabil nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik (Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége, FEAP). E kapcsolatokat továbbra is ápolni szükséges.

9. Veszélybe került a halászati szakember utánpótlás képzése. Minden lehetséges eszközzel támogatni kell a tatai intézményben folyó képzés fenntartását. A szövetségi munkában a korábbiaknál is nagyobb gondot kell fordítani az emberi aspektusokra (továbbképzések; a nyugdíjasok, a tagok és a tagszervezeti alkalmazottak családtagjai találkozási lehetőségeinek biztosítása).

Dr. Orosz Sándor bizakodva tekinthet a jövőbe, hiszen folytatódik a marketing program

rása, mert a hal fogyasztói árába eme össz-társadalmi célú kiadások sikerrel nem építhetők be.

6. A jövedelmezőség legfontosabb garanciája a jó és stabil ár, de belátható ideig fontos marad a halászati tevékenység állami támogatása. Alapelv, hogy a halászati ágazat részesedhessen minden olyan forrásból, aminek célja a magyar agrárgazdaság vagy annak szereplőjének a támogatása. Ne lehessen olyan jogcím, ami alapján a halászt – pusztán azért, mert halász – ki lehessen zárni a támogatás igénybevételéből. Emellett fontos érvényesíteni a halászat sajátosságaiból eredő különleges igényeket (pl.: az egyre dráguló vízszolgáltatások költségeinek ellentételezése, vagy a minőségi haltermeléshez szükséges tenyésztóanyag előállításának többletköltségei).

10. A Szövetség és a Halászati Terméktanács egyidejű és párhuzamos fenntartása és működtetése számtalan vita és félreértés forrása a tagság körében. Meg kell vizsgálni, hogy az ágazat sokoldalú érdekérvényesítése szempontjából szükség van-e két szervezetre? A kérdést mielőbb és félreértetlennül le kell zárni annak érdekében, hogy e vita létezése ne veszélyeztesse a tagság hatékony érdekvédelmét.

11. Az előző ciklusban megteremtett új érdekképviseleti eszközöket (Internet, Halászati Lapok) a tagság körében is indokolt népszerűsíteni, mert kihasználtságuk jelenleg nem megfelelő.

12. Az ügyintéző szervezet takarékos gazdálkodásának folytatása mellett – a bevételek növelése céljából – új gazdasági tevékenységek felvétele is szükséges. A Szö-

vettség székházának sorsát mielőbb rendezni kell!

Az előző feladatsor végrehajtása, az egyes feladatok közötti mérlegelés az elnökség hatáskörébe tartozik, amely döntést az éves munkatervet testesítenek meg. A 2003. évben kiemelt figyelmet érdemel:

a) az Európai Unióhoz való csatlakozás halászatot érintő valamennyi vonatkozása;

b) az ágazat szereplői értékesítő szerveződéseinek (regionális és/vagy országos, élő- és/vagy feldolgozott hal) államilag is támogatott létrehozása;

c) a marketing kommunikációs program folytatása (2003. évi hallakomák);

d) a FEAP keretei között megrendezendő európai édesvízi akvakultúra konferencia megszervezése.

Természetesen a Szövetség testületei, tisztségviselői és alkalmazottai számára a 2003. évben is munkát jelentenek az alapszabályból, a szokásjogból, vagy a megelőző években folyt tevékenységből következő, évente visszatérő vagy folyamatos feladatok (éves jelentés, mérlegkészítés, költségvetés, országos halfőző verseny, továbbképzések, szakmai tanácskozások, kiállítások, nemzetközi kapcsolatok stb.) teljesítése.

Alapszabályunk értelmében a Szövetség legfőbb szerve a tagok összességéből álló közgyűlés, amit évenként legalább kétszer kell összehívni. Jelenleg nem látszik ok több közgyűlés tartására, ezért a 2003. évben (is) csak két ilyen rendezvénnyel kell számolni.

A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó, évente visszatérő jelleggel napirendre tűzendő kérdések esetében az előkészítést úgy kell ütemezni, hogy a folyó évi

a) első közgyűlés a megelőző évi mérleg és a megelőző évi költségvetés teljesítéséről szóló beszámolót, valamint az elnökség éves beszámolóját is tartalmazó „jelentés”-t a szövetség és tagjai működésének megelőző évi eredményeiről;

b) utolsó közgyűlés a következő évi költségvetést és a tagdíj (fenntartási hozzájárulás) következő évi mértékét megtárgyalhasa, és döntést hozhasson róluk.

Mindezek alapján a közgyűlések várható időpontjai és tárgysorozatok a következő lehet:

a) a 2003. évi május hó 23. napján:

1.) Jelentés a Szövetség és tagjai működésének 2002. évi eredményeiről.

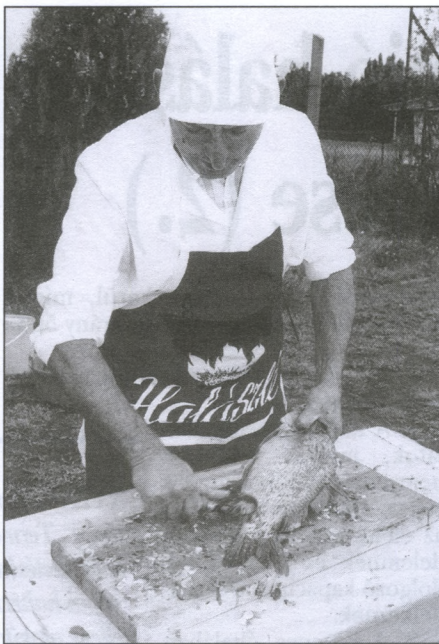
2.) A Szövetség 2002. évi költségvetésének teljesítéséről szóló beszámoló és a 2002. évi mérleg elfogadása.

3.) A Szövetség tevékenységének az EU-hoz történő csatlakozás utáni fenntartásával összefüggő, közgyűlési hatáskörbe tartozó kérdések eldöntése.

b) a 2003. évi december hó 12. napján:

1.) A 2004. évi költségvetés és a tagdíj (fenntartási hozzájárulás) 2004. évi mértékének megállapítása.

2.) Tájékoztatás az ágazat és az érdekképviselet 2004. évi lehetőségeiről.

3.) A „Magyar Halászatért” emlékérmek átadása.

A tagozatok a tagság egyes csoportjainak régiók vagy más szempontok szerint szerveződő közösségei. Jelenleg négy regionális tagozat, a pontytenyésztő tagozat valamint a ragadozó tagozat működik. A tagozat ügyeiben a taggyűlés dönt, amelyet szükség szerint kell összehívni. Indokoltan tűnik, hogy a tagozatok vezetői konkrét döntéshozatali kényszer hiányában is többször szervezzének – akár kötetlen formában is – tagozati összejöveteleket, mert a tagság igényli ezt, s e fórumok jó alkalmat teremtenek a tapasztalatok és más információk kicseréléséhez.

Az alapszabály szerint az elnökség szükség szerint, de évente legalább hatszor ülésezik. Az elnökségnek az alapszabály szerint kötelező hat ülésének várható időpontjai és napirendjei (elnökségi ülés-terv):

1.) 2003. február 7., Budapest

– Bizottsági jelentés a Szövetség és a Halászati Termék Tanács tevékenységéről és együttműködéséről; javaslat a vizsgálat során felmerült kérdések eldöntésére.

– Döntés az államilag is támogatott halászati értékesítő-beszerző szerveződés(ek) létrehozásáról.

2.) 2003. április 11., Budapest

– Előzetes állásfoglalás a Szövetség és tagjai működésének 2002. évi eredményeiről szóló jelentés összeállításához (a fehér könyv első olvasatú tárgyalása).

– Állásfoglalás a Szövetség nemzetközi kapcsolatainak továbbfejlesztéséről.

– Tájékoztató a halászatot érintő jogszabályoknak az EU jogharmonizációval és a csatlakozással összefüggő várható változásairól.

3.) 2003. május 9., Budapest

– A közgyűlés összehívása; az elnökségi álláspont kialakítása a közgyűlés napirendjére javasolt ügyekben [1.] Jelentés a Szövetség és tagjai működésének 2002. évi eredményeiről.; 2.) A Szövetség 2002. évi költségvetésének teljesítéséről szóló beszámoló és a 2002. évi mérleg elfogadása.]

– Javaslatok a 2004. évi agrártámogatási rendszer halászatot érintő elemeinek tartalmára.

4.) 2003. augusztus 29., Hortobágy

– Tájékoztató a XXIX. Országos Halfőző Verseny előkészítéséről.

– A halászati marketing kommunikációs program tapasztalatainak értékelése.

– Tájékoztató a XXIX. Országos Halfőző Verseny szervezésében és lebonyolításában szerepet vállaló tagok tevékenységéről.

5.) 2003. október 10., Dinnyés

– Tájékoztató a tagozatok működéséről.

– A termelési és értékesítési helyzet értékelése.

6.) 2003. november 28., Budapest

– A közgyűlés összehívása; az elnökségi álláspont kialakítása a közgyűlés napirendjére javasolt ügyekben [A 2004. évi költségvetés és a tagdíj (fenntartási hozzájárulás) 2004. évi mértékének megállapítása.]

– Döntés a „Magyar Halászatért” emlékérem adományozásáról.

– A Szövetség munkatervének és az elnökség 2004. évi üléstervének meghatározása.

Az üléseken az igazgató a tárgysorozat elején beszámol a megelőző ülés óta eltelt időszak fontosabb eseményeiről, eredményeiről; a határozatok végrehajtása érdekében valamint az egyéb okból tett fontosabb intézkedésekről. Természetesen mind az ülések végleges napirendje, mind azok ideje és helyszíne – az aktuális igények és szempontok szerint, valamint a vonatkozó előírások megtartásával – változhat.

Határozati javaslat

Az elnökség „A Haltermelők Országos Szövetsége munkaterve és az elnökség ülésterve a 2003. évben” címet viselő előterjesztést elfogadja. Az elnökség kéri a tagokat és képviselőiket, hogy munkájuk és elfoglaltságaik tervezése során a munkaterv, valamint a „2003. évi hallakomák” eseménynaptár információit vegyék figyelembe. Az elnökség felkéri a Szövetség testületeit és tisztségviselőit, hogy a munkatervet – az ügyintéző szervezet bevonásával – hajtsák végre.

Felelős: dr. Csoma Antal elnök

dr. Orosz Sándor igazgató

Határidő: a 2003. évben folyamatos, az elfogadott előterjesztés szerint

Az Európai Unió halászata és haltermelése (2.)

Az Európai Unióban a tógazdasági haltermelés szinte minden tagállamban megtalálható, de jelentős termelés csak néhány országban van (2. táblázat)

Az EU pontytermelésének nagy részét adó Németországban a két legjelentősebb termelő terület Bajorország (47%) és Szászország (30%). A két pontytermelő régió között jelentős különbségek vannak mind a technológia mind pedig a társadalmi jelentőség tekintetében. Bajorországban mintegy 6000 családi parasztgazdaság rendelkezik halastóval, amelyek 80%-a 0,2 ha alatti méretű és csak mintegy 200 gazdaság rendelkezik 10 ha feletti halastóval. Termékeik 30%-át közvetlenül a fogyasztóknak értékesítik, 70%-át pedig nagykereskedőknek, amely utóbbi értékesítési csatorna nagymértékben függ az aktuálisan kialakuló import (Csehország) áráktól.

Szászországban a tógazdaságok technológiája és szerkezete jelenleg jobban hasonlít a hazai viszonyokhoz. A tógazdasági termelők minimum 50 ha-os gazdaságokban főállású haltermelőkként tevékenykednek és többnyire közös értékesítési és termelői szövetkezetekbe tömörülnek.

Az unió második legnagyobb pontytermelő országa Franciaország, ahol 67 000 hektáron 100–250 kg/ha hozamokkal, elsősorban a vizes élőhelyek fenntartásaként termelnek pontyot. Az igen extenzív termelés összes mennyisége mintegy 12 000 tonna, amiből 6 500 tonna a ponty, amely utóbbi termelésére egyes régiók specializálódtak. A termelés az alacsony termelési költségek és a Német piac igénye miatt emelkedett az elmúlt években. Az összes tógazdasági termelés 70%-a

horgászati felhasználásra kerül, míg a pontytermelő régiókban ez az arány 50%-os.

Az EU haltermelési struktúrájának jellemző elemei:

1. A nagy termelő vállalatok, melyek lehetnek nemzeti és multinacionális cégek, általában beszállítói az élelmiszer nagykereskedelemnek és jelentős feldolgozó kapacitással is rendelkeznek.

2. A közepes, általában családi tulajdonban lévő vállalkozások, melyek értékesítési és feldolgozó szövetkezetekbe tömörülhetnek.

3. A kis családi vállalkozások, melyek főleg a helyi piacokra termelnek.

Részen az a struktúra is felelős azokért a problémákért, amelyek az értékesítésben jelentkeznek évről évre. A termelői árak csökkenése mellett számos termék, még mindig szezonális jellegű és a problémákat tovább növeli a termelő területek és a piacok gyakran eltérő földrajzi elhelyezkedése. Egyes vélemények szerint a tartós piaci stabilitás kialakulásának előfeltétele, hogy a termelők képesek legyenek a termelés volumenét a piac igényeihez igazítani. A FEAP véleménye szerint ehhez a „Termelői Szervezetek” működtetésének

rendjét az európai haltermelés igényeihez kellene alakítani és segíteni kellene a nemzetközi marketing akciók kialakítását.

Az EU haltermelési szektora, jórészt annak összetettsége miatt legalább 300 jog-

szabály által érintett, amit a termelők erőteljes túlszabályozásként értékelnek. Az EU jogrendszerének a haltermelést leginkább érintő elemei a következők:

- Élelmiszerbiztonság
- Takarmány összetevők (BSE, Dioxinok nyomán)
- Feldolgozási körülmények (higiénia, anyagok stb.)
- Szennyeződések (betegségek, szerradványok)
- Halegészségügy
- Kezelések (alkalmazható gyógyszerek, vegyszerek)
- Élőhal mozgathatósága (zónák és kategóriák)

A FEAP véleménye szerint ehhez a „Termelői Szervezetek” működtetésének rendjét az európai haltermelés igényeihez kellene alakítani és segíteni kellene a nemzetközi marketing akciók kialakítását.

- Állatjóléti intézkedések (tartástechnológia, szállítás, vágás)
- Terület és víz használat
- Tengerparti területek integrált hasznosítása
- Élőhely és Madárvédelmi direktívák, Natura 2000 stb.

Az Európai Unióban a haltermelés témaköre része a Közös Halászati Politikának (KHP), bár abban a

tengeri halászat jóval nagyobb súllyal van jelen. A termelés „szakhatósága” azonban egyértelműen a Halászati Főigazgatóság (DG FISH), ahol külön akvakultúra igazgatási csoport működik. Az akvakultúrára ezzel szemben nincsen koherens EU szintű szabályozás, hanem a nemzeti szabályozások az elsődlegesek, melyeket számos uniós rendelkezés befolyásol.

A KHP jelenleg zajló reformja során a szakmai közvélemény sokszor kifogásolta, hogy a tervezésnél nem kap elég nagy hangsúlyt a haltermelés, illetve az akvakultúra. Feltehetően ez az igény is közrejátszott abban, hogy az Európai Bizottság közölte az akvakultúra fejlesztésére vonatkozó stratégiáját. Ebben a következő főbb intézkedéscsoportok vannak megjelölve célként:

- 1) Termelés fejlesztése
- 2) Terület és vízhasználat
- 3) Piac fejlesztés, piaci információ és marketing
- 4) Képzés
- 5) Szakigazgatás
- 6) Az akvakultúrák termékei élelmiszerbiztonsága
- 7) Állatvédelem
- 8) Környezetvédelmi kérdések
- 9) Kutatás

Minden bizonnyal ezek lesznek tehát azok a főbb stratégiai pontok, melyek mentén az európai haltermelés fejlődni fog az elkövetkező években. Az pedig, hogy hazai halászatunk mely területeken, hogyan és mikor tud bekapcsolódni az Európai Unió haltermelésének fejlődésébe, minden bizonnyal a jövő év legfontosabb kérdései lesznek ágazatunk számára.

Bardócz Tamás

2. Táblázat: Főbb tógazdasági fajok termelése néhány EU tagországban és csatlakozó országban (étkezési hal, tonna)

	1998			1999			2000		
	Ponty	Növ. evő*	Ragad+.	Ponty	Növ. evő*	Ragad+.	Ponty	Növ. evő*	Ragad+.
Ausztria	565	18	10	595	14	10	620	13	7
Belgium	100			300			250		
Franciaország	5 655	39	853	5 655	39	897	5 650	39	865
Németország	10 700	0		10 500	0		10 500	0	
Olaszország	700			700			700		
Lengyelország	19 441			21 368			22 600		
Csehország	15 061	528	158	16 448	492	148	17 106	709	155
Magyarország	7 069	2 247	194	8 158	2 347	203	8 656	2 578	232

Növ. evő: amur, pettyes és fehér busa; +Ragad.: csuka, süllő, harcsa

Forrás: FAOSTAT+